

dette, hvor lykkeligt det saa end formede sig, sikkert »ikke være til at udholde«. Hvor meget mindre da, naar det gælder et evigt Liv!

»Ak ja — ikke sandt? — denne uudryddelige Teologi! Det gaar mig med den som med alt det andet »fra Fædrene nedarvede«, — denne Frase, der er bleven en Slags Løsen for Kulturfjenderne herhjemme. Er det dog ikke forfærdelig nedslaaende og ydmygende, ja rent ud fortvivlende, at der endnu skal kunne rejses Kamp og spildes Tid og Kraft paa de simpleste Grundspørgsmaal? Som om det f. Eks. ikke var selvindlysende, at det netop er al dette »nedarvede« i os, vi allesammen, baade Kristne og Jøder, har den Pligt at bekæmpe, fordi det jo bare er et Værk af Tilfældet, — vi kunde lige saa godt have arvet noget ganske andet, noget helt modsat. Hvor lang Tid skal der endnu gaa, hvormegen Fortræd skal vi Mennesker endnu volde hinanden, før det virkelig bliver forstaaet og gjort til Religion, til eneste tilfældelige Dogme, at det ikke er paa det tilfældige, det særegne, men paa det almenmenneskelige i os, at vi skal opbygge vort eget og Nationernes Liv. — —«

*

*

*

Det var ved Mødet hos Max Bernhardt bleven overdraget Ivan at henvende sig til Oberst Bjerre-